

MARIESTAD

Verksamhetsplan 2016-2019 Sektor utbildning

Antagen av
utbildningsnämnden

2016-06-14

Innehåll

1.	Inledning.....	3
2.	Ansvar	3
2.1.	Huvudman (kommunfullmäktige)	3
2.2.	Nämnd (utbildningsnämnd).....	3
2.3.	Sektor (sektor utbildning).....	3
3.	Lagstiftning, mål och riktlinjer	5
3.1.	Verksamhet	5
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	5
3.3.	Vision Mariestad 2030	5
3.4.	Kärnvärden	5
3.5.	Mål.....	6
4.	Uppföljning och utvärdering	7
5.	Systematiskt kvalitetsarbete	7
5.1.	Systematiskt kvalitetsarbete inom verksamheterna.....	7
6.	Kompetensutveckling	8
7.	Verksamhetsmål utbildningsverksamheten.....	9
7.1.	Inkluderande arbetssätt "Se och förstå alla barn/elever"	9
7.2.	Hög måluppfyllelse	10
7.3.	Säkerställa och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet	11
8.	Verksamhetsmål kostverksamheten	12
8.1.	Den pedagogiska måltiden	12

1. Inledning

Verksamhetsplanen är ett stöd för styrning och ledning av utbildningsnämndens ansvarsområden. Verksamhetsplanen anger riktningen på utbildningsnämndens prioriterade utvecklingsområden de kommande fyra åren.

2. Ansvar

2.1. Huvudman (kommunfullmäktige)

Kommunfullmäktige ansvarar för all kommunal verksamhet utifrån kommunallagen. I skollagen anges att det är kommunen, det vill säga kommunfullmäktige, som är huvudman för skolan. Det statliga uppdraget innebär att kommunfullmäktige ansvarar för att utbildningen genomförs enligt de statliga styrdokumenterna så att målen i skollag och skolförordningar kan uppfyllas. Kommunfullmäktige utser i sin tur en nämnd som ska genomföra det statliga uppdraget för skolverksamheten, men har ändå huvudmannansansvaret inför staten. Utbildningsnämndens uppdrag beskrivs i dess reglemente.

Kommunfullmäktige fastställer årligen utbildningsnämndens budgetram och mål samt följer upp resultaten av dessa.

2.2. Nämnd (utbildningsnämnd)

Utbildningsnämnden ansvarar för att genomföra det statliga uppdraget för skolverksamheten gällande barn, elever och studerande samt ansvarar för kommunens kostverksamhet.

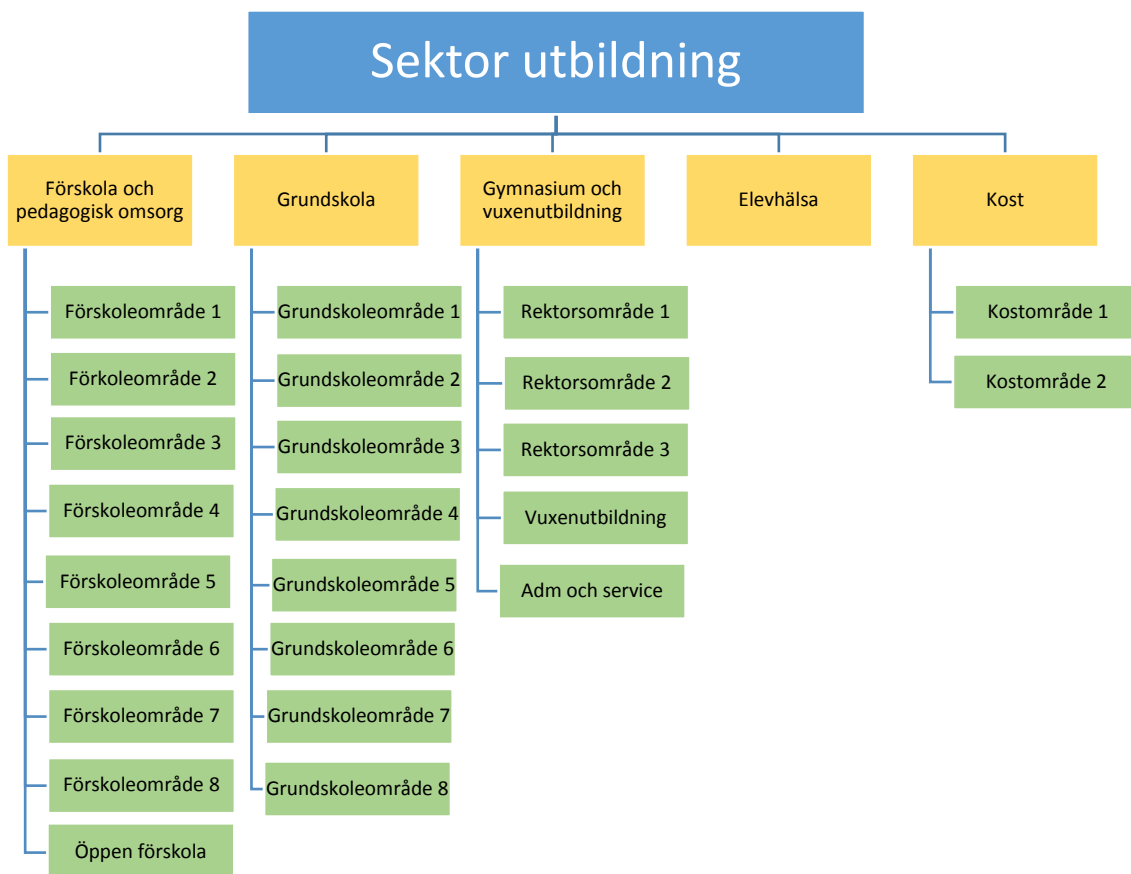
2.3. Sektor (sektor utbildning)

Utbildningsnämnden växlar politisk styrning till verksamhetsledning genom att ge utföraruppdrag till sektorns tjänstemän.

Utbildningschefen är högsta beslutande tjänsteman inom sektorn. Huvuduppgiften är att inom fastställda ekonomiska ramar, leda, planera, utveckla, samordna och följa upp sektorns verksamheter. Utbildningschefen ansvarar för bästa möjliga kvalitet för medborgarna till lägsta möjliga kostnad. Till utbildningschefens ansvar hör specialfunktioner för att planera, genomföra och följa upp verksamheter samt den administration som följer av detta.

På avdelnings- och enhetsnivå är chefer anställda med ett tydligt ansvar för verksamhet, ekonomi och personal.

Chefer och medarbetare ska följa de administrativa rutiner, styr- och policydokument, avtal, lagar och förordningar som gäller inom verksamhetsområdet och för kommunen. I rektors- och förskolechefsuppdraget ingår också myndighetsutövning.

3. Lagstiftning, mål och riktlinjer

3.1. Verksamhet

Utbildningsnämndens verksamheter styrs av nationella styrdokument såsom skollagen, skolförordningar, läroplaner, arbetsmiljölagen, livsmedelslagen och hälso- och sjukvårdslagen. Verksamheterna styrs också av kommunala mål och riktlinjer.

Kommunens sektorer är skyldiga att följa förvaltningslagen; att hantera alla ärenden snabbt, kostnadseffektivt, enkelt och samtidigt värna om den enskildes rättssäkerhet.

3.2. God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning utgår från kommunallagen och fokuserar på att öka långsiktigheten i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Detta ger i sin tur förutsättningar för att utveckla en god verksamhet med fokus på barnet/eleven både kortsiktigt och långsiktigt.

Samtliga verksamheter ska vara kostnadseffektiva och hålla en hög kvalitet.

3.3. Vision Mariestad 2030

Vision Mariestad 2030 ger en bild av hur kommunen ska se ut i framtiden. Visionens uppgift är att ge inriktning och motivation i arbetet, ge inspiration till nya utmaningar, vara ledstjärna i det dagliga arbetet samt påverka beslut och beteende.

3.4. Kärnvärden

Kärnvärdena, ”Inspirerande, Hållbart, Utmanande”, utgör en grund för hur verksamheten ska agera och vad den ska stå för, vad som gör verksamheten unik och vilken nytta respektive målgrupp har av det. Kärnvärdena står för tre olika värderingar och bildar tillsammans en enighet i strävan mot Vision Mariestad 2030.

Inspirerande

Utbildningsnämnden arbetar för att skapa en hållbar framtid för barn och elever i verksamheterna. Det skapas inspirerande lärandekultur där barn och elever vill lära och där de får möjlighet att lära sig att lära. Mariestads kommun har valt att satsa på inspirerande lärmiljöer som utvecklar barns och elevers förmågor. Detta sker bland annat genom beslutet att bygga två nya grundskolor som står klara hösten 2017. Ett relationellt förhållningssätt står i fokus vilket möjliggör delaktighet, inflytande, meningsfullhet och trygghet. Barns, elevers, vårdnadshavares och medarbetares

delaktighet i arbetet ska även fortsättningsvis vara en självklar utgångspunkt. Detta innebär nya inspirerande sätt att arbeta för att se och förstå alla barn och elever.

Hållbart

Utbildningsnämndens verksamheter ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. En hållbar organisation bygger på meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet som skapas genom delaktighet, kommunikation och mångfald. En struktur med mål, ansvarsfördelning och rutiner/riktlinjer säkerställer hållbarhet över tid. Verksamheterna ska ge barn och elever förutsättningar och stärkt självkänsla samt förbereda dem för framtida studier och vuxenliv. Undervisningen genomsyras av en mångfald av pedagogiska metoder på ett sätt som gör att barn och elever har en aktiv roll och ges möjligheter till ett reellt inflytande över sitt lärande utifrån sina förutsättningar.

Gemensamt för utbildningsnämndens verksamheter är att vara varsamma med tillgångarna. Att resursoptimera och värna miljön ses som en självklarhet, både inom den pedagogiska verksamheten och inom kostverksamheten.

Utmanande

En utmanande organisation bygger på höga förväntningar med fokus på möjligheter och mod att utmana varandra. Utmanande innebär att utbildningsnämndens verksamheter ska vara en tillåtande organisation, där alla vågar vara modiga. Verksamheterna ska vara öppna och tillåta insyn såväl internt som externt. Ett sådant förhållningssätt sprider goda exempel, ger verksamheterna nya lärdomar och utmanar invanda tankemönster och kulturer. I kärnvärdet utmanande ingår att bygga relationer i mötet med andra. Genom att ta till sig forskning och bepröva den i den egna verksamheten skapas utmaning för ständiga förbättringar.

3.5. Mål

I styrdokument såsom exempelvis läroplaner anges nationella mål för skolverksamheterna. Mariestads kommun samverkar med 14 andra kommuner inom Skaraborgs Kommunalförbund. Denna samverkan regleras genom samverkansavtal och Måldokument Utbildning Skaraborg. Förutom samverkan inom Utbildning Skaraborg, är målen även styrande för respektive kommuns arbete. Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta beslut om mål som dels är nämndmål (kopplade till Vision Mariestad 2030) och dels verksamhetsmål (kopplade till utvecklingsområden inom verksamheterna). Kommunfullmäktiges beslutade mål bryts därefter ner i delmål i verksamheternas kvalitetsverktyg. Kvalitetsverktyget är en del av sektor utbildnings systematiska kvalitetsarbete.

4. Uppföljning och utvärdering

I syfte att utveckla verksamheterna följer utbildningsnämnden systematiskt och kontinuerligt upp verksamhetsplanen genom det systematiska kvalitetsarbetet, intern kontrollplan, sammanfattning av huvudmannens ansvar samt genom dialogmöten och verksamhetsbesök.

5. Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningsnämndens verksamheter ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla verksamheten mot högre måluppfyllelse. Det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs inom samtliga verksamheter som nämnden ansvarar för samt på alla nivåer i verksamheten; individnivå, enhetsnivå, verksamhetsnivå samt huvudmannanivå.

För att säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet och att sektorn är en framgångsrik organisation används lokalt framtagna dokument såsom kvalitetsår, kvalitetsverktyg, stödmaterial till kvalitetsverktyg, kvalitetsuppföljning samt rutin för det systematiska kvalitetsarbetet.

5.1. Systematiskt kvalitetsarbete inom verksamheterna

För förskolan och skolans del finns bestämmelser om kvalitetsarbete i skollagen och Skolverkets allmänna råd. Enligt de allmänna råden är syftet med kvalitetsarbetet inom förskolan och skolan att de nationella målen för utbildningen ska uppfyllas. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog om måluppfyllelsen och om orsakerna till eventuella brister. Ytterst handlar det systematiska kvalitetsarbetet i skolan om att alla barn och elever ska erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet oberoende av bostadsort, kön och social, etnisk eller ekonomisk bakgrund. De nationella målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar. Kvalitetsarbetet är en förutsättning för att kunna upprätthålla och utveckla utbildningens kvalitet.

6. Kompetensutveckling

Nämnden arbetar för att ha behöriga medarbetare med hög kompetens. Undervisningen ska bedrivas av legitimerade lärare under ledning av rektor. Förskoleverksamheten ska bedrivas av legitimerade förskollärare under ledning av förskolechef. Utbildningsnämnden ser kompetensutveckling som en framgångsfaktor för hög måluppfyllelse, därför blir skolledares pedagogiska ledarskap avgörande. En förutsättning för det pedagogiska ledarskapet är att förskolechefer/rektorer genomgår befattningsutbildning samt får kontinuerlig vidareutbildning.

Utbildningsnämnden satsar strategiskt på kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov. På övergripande nivå tas kompetensutvecklingsplaner fram för de kommande tre åren. Kompetensutvecklingsinsatser på alla nivåer är en given förutsättning för en hög kvalitet. Kompetensutveckling genomförs på organisations-, grupp- och individnivå. Nämnden ser det kollegiala lärandet som en del av kompetensutvecklingen.

Skolledare kan för sitt pedagogiska ledarskap ta stöd av kompetenser inom elevhälsan, pedagoger, förstelärare, lektorer, strateger, pedagogistor med flera.

7. Verksamhetsmål utbildningsverksamheten

Utifrån utbildningsnämndens mål, det övergripande kvalitetsuppföljningsarbetet och Skolinspektionens föreläggande (från år 2013) har sektor utbildning tre huvudsakliga utvecklingsområden att prioritera under de kommande fyra åren (2016-2019):

7.1. Inkluderande arbetssätt "Se och förstå alla barn/elever"

Varje barn och elev ska bli sedd och förstådd i den verksamhet barnet/eleven deltar i. Principen om allas lika värde och rätt till inflytande ska vara ledande i såväl organisation som val av innehåll och arbetssätt i verksamheten. I arbetet med likvärdighet ska olikheter ses som en tillgång. Varje medarbetare ska ha ett inkluderande förhållningssätt och bemötande i sin profession. Som stöd i arbetet för ökad inkludering finns plan mot diskriminering och kränkande behandling, rutin för främjande av närvaro och rutin för övergångar mellan skolor och skolformer samt den centrala och de lokala elevhälsoplanerna.

Genom samverkan mellan yrkesprofessioner, inom och utom sektor utbildning, ska ökade förutsättningar och möjligheter till rätt stöd ges för den enskilde. Under åren 2016-2019 ska det genomföras ett övergripande samarbete mellan förskolechefer, rektorer och elevhälsa för att främja det kollegiala lärandet. Detta ska även ge ökad kunskap om varandra och varandras verksamheter. Medborgarresurs Barn och Familj, "Lotsen", är uppbyggd utifrån en systemteoretisk modell för samverkan inom och mellan verksamheter för att främja tidiga insatser för barn, elever och familjer. Inkludering innebär även en förståelse för att barn, elever och familjer inte bara finns i ett isolerat sammanhang utan i en kontext där olika faktorer påverkar deras livssituation. I detta är ökad samverkan med och förståelse för andra verksamheter en framgångsfaktor.

Dokumentation gör barns och elevers lärande synligt, både för dem själva, för vårdnadshavare och pedagoger. Detta utgör ett underlag för all personal och hjälper dem att förstå barn och elever. Det kollegiala lärandet och det pedagogiska ledarskapet (på varje enhet och varje nivå) ska dokumenteras och analyseras i kvalitetsverktyget.

En väl utvecklad och tillämpad resursfördelningsmodell för förskola och grundskola möjliggör likvärdig utbildning för alla barn och elever. Barn och elever som blir sedda, förstådda och får rätt anpassat stöd och bemötande kommer att trivas i skolan och vara i skolan, vilket ökar möjligheterna till måluppfyllelse.

Barn och elever *är* inte på ett speciellt sätt, de *blir* på olika sätt, i relation till de möjligheter och normer som de olika miljöerna och aktiviteterna utgör.

7.2. Hög måluppfyllelse

Målsättningen i Mariestads kommun är att verksamheten ska präglas av tillitsfulla relationer, likvärdighet och lärande miljöer med en variation av arbetssätt och metoder, baserade på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Detta för att skapa förutsättningar för barns och elevers lust att lära. En framgångsfaktor i detta arbete är kontinuerlig dialog mellan barn/elever, vårdnadshavare och pedagoger.

Målsättningen för förskolan är att varje barn ska tillägna sig kunskaper och värden för att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande. Undervisningen ska utvecklas utifrån läroplanens mål och vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Målen är satta på sådant sätt att lärandet kan ske i lekfulla former och med hänsyn till varje barn. Pedagogernas analys och uppföljning av förskolans verksamhet ska ge förutsättningar att följa upp varje barns utveckling och lärande.

Målsättningen för grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen är att alla elever ska ges en kunskapsbas så att alla blir behöriga till vidare studier och/eller yrkesliv. Undervisningen ska utvecklas utifrån läroplanens mål och kunskapskrav samt vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Pedagoger ska tillsammans med kollegor analysera och utvärdera undervisningen för att kontinuerligt utveckla och förbättra undervisningen.

Verksamheterna ska höja kompetensen inom informations- och kommunikationsteknik (IKT). Användandet och utformningen av IKT i lärprocesser, digitala verktyg och lärande exempel inom förskola och skola med en variation av verktyg, ska främjas och utvecklas.

Elever ska känna sig trygga i skolmiljön och de ska veta vad som förväntas av dem för att nå nästa nivå i kunskapsmålen. Pedagoger ska ha höga förväntningar på eleverna. Bedömningen i skolan ska vara likvärdig. Bedömning och återkoppling i formativt syfte, med avsikt att stärka elevens lärande, ska utvecklas och användas för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling.

Utbildningen ska genom ett ämnesövergripande arbete skapa en helhetsbild och ett sammanhang för eleven som ger förståelse för behovet av kunskaper inom olika ämnen. Studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas så att eleverna tidigt i grundskolan får kontakt med arbetslivet för att skapa förutsättningar för välgrundade val till fortsatta studier och/eller yrke. Eleverna ska ges förutsättningar att välja rätt utbildning och slutföra den inom utsatt tid.

Verksamheterna ska präglas av organisatorisk flexibilitet för att möjliggöra styrning av resurser mellan och inom enheter utifrån kvalitativa analyser av resultat som genomförs på alla nivåer. En utgångspunkt i skolans analys ska vara aktuell forskning om faktorer som påverkar skolans resultat. Skolledares arbete med skolutveckling och

analys ska ske i samverkan med kompetenser inom elevhälsan, pedagoger, förstelärare, lektorer, strateger, med flera.

7.3. Säkerställa och förbättra det systematiska kvalitetsarbetet

Det systematiska kvalitetsarbetet är en ständigt pågående process i verksamhetens alla delar. Verksamhetens resultat ska analyseras i förhållande till nationella mål, genomförda insatser och den förväntade utvecklingen. Resultatet av genomförda insatser ska följas upp och analyseras för att se vilka ytterligare åtgärder som behöver vidtas.

Dokumentation är en förutsättning för att synliggöra processer och säkerställa beslut. Detta innebär att arbetet ska dokumenteras i verksamhetens olika verktyg för dokumentation.

Dialogen är central i kvalitetsarbetet för att skapa delaktighet och samförstånd om resultat, kvalitet och utvecklingsbehov. Dialogmöten av olika slag ska genomföras på alla nivåer i styrkedjan. Utbildningsnämndens ledamöter genomför verksamhetsbesök samt har dialogmöten med avdelningschefer och enhetschefer. Andra exempel på dialogmöten i verksamheterna är fokusgrupper, elevråd och kostråd.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska säkerställa en likvärdig utbildning med hög kvalitet. Det ska finnas utvecklade styr- och ledningsmodeller för det systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med skollag och hälso- och sjukvårdslag, till exempel rutin för det systematiska kvalitetsarbetet.

Processerna för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara kartlagda och dokumenterade i kommunens processverktyg. I processerna synliggörs styrkedjan mellan huvudman, enhetschef, medarbetare, barn/elev och vårdnadshavare.

8. Verksamhetsmål kostverksamheten

Samtliga som äter i Mariestads kommuns matsalar och restauranger ska få njuta av god, vällagad och näringsriktig mat i en trivsamt måltidsmiljö med ett gott bemötande. Maten ska även vara säker utifrån livsmedelslagstiftningen samt tillagas utifrån ett hållbart perspektiv. För kostverksamheten finns särskilda riktlinjer, rutiner och regler framtagna och fastställda för att främja en god hälsa för matgästerna.

Utifrån utbildningsnämndens mål och det övergripande kvalitetsuppföljningsarbetet har sektor utbildning ett utvecklingsområde att prioritera under de kommande fyra åren (2016-2019):

8.1. Den pedagogiska måltiden

Den pedagogiska måltiden innebär att personal äter under schemalagd arbetstid tillsammans med matgästerna. Målsättningen är att stimulera matgästernas ätande och bidra till en god, lugn och trygg måltidsmiljö. För barn och elever syftar den pedagogiska måltiden också till att främja språkutveckling och social kompetens.